

Szeged háborús jövedelmei.

Írta: Gál Miksa.

Szeged város szükségleteinek óriási szaporulatával áll szemben anélkül, hogy annak kellő fedezetéről gondoskodni tudna. A katonai beszállásolási pénzek valamelyes rendezést nyerne ugyan, de nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy nem helyes alapon. Most pedig az előállított s előálló hiányok pótlását két módon kívánja a város elérni, először a lakbérfillérek behozatala, másodsor a vízdíjfelemelése által. A *lakbérfillér* behozatala nem helytelen eszme, csak a progresszivitáshoz van szavunk. Az ettől mentesítendő bért 200 koronában megállapítani alacsonynak tartjuk, viszont alacsony az 1200 koronás maximum is. Legalábbis 300 koronában véljük a mentes összeget helyesnek megállapítani, viszont az 1200 koronás lakbéreken felül még 1600, 2000, 2600 és 3200 koronás lépcsőzetet állítanának fel és az adót még 5., 6., 7 és 8%-ra fokoznák, azonfelül pedig új összeírást rendelnének el annak megállapítására, hogy a háztulajdonos által használt lakás nem felel-e meg nagyobb lakbérnek, mint a melyet az illető adózás szempontjából bejelentett. A *vízdíj* felemelését azonban nem tartjuk helyesnek, végtére annyi baj van a vízzel, hogy a jelenlegi összeget azért, mert nincs víz, ép elég magasnak tartjuk.

Vannak azonban más módok a háborús szükségletek pótlására és ezek egyenlőre akarjuk alább felsorolni, de okulva a közelmúltban történeteken kijelentjük, hogy Robbi Akiba szerint semmi sem új, tehát elmondandó javaslataink egyike-másika sem és ha valaki netán a jus primae-t szeretné majd hangoztatni, kijelentjük, hogy mi sohasem az elsőségért, hanem a közjóért harcoltunk és harcolunk. A köznek meg végtére mintegy, hogy ki mikor mit vet fel, a fődolog mindég az eredmény. Sértett hűség a köznek soha nem szokott használni, ellenkezőleg.

Városi háborús adó alá vonandónak tartjuk a pezsgő- és fajborokat, továbbá a kártyákat. Akinek kedve van ebben az időben, amikor kenyérjegyeken rágódunk — mert nincs kenyér, amikor húst és zsírt csak képzletünkben fogyasztunk, — pezsgőzni, mulatni, kártyázni, annak ezt a kedvét a város részére levonandó obulus sem fogja rontani. Az adó nagysága itt egyenlő volna; a faj- és pezsgős boroknál nagy üvegenként 1 K., kis üvegenként 50 f.; a kártyáknál 10 f. A módja az volna, hogy a készleteket a város fogyasztási bárcákkal látja el és szedi be a kereskedőtől, vagy kávéstól az ellenértéket. Lehetne itt progresszivitástól is beszélni, hogy ki minél többet fogyaszt egy-egy ülésen, minél több új kártyát kér, annál nagyobb tételt fizessen, de e tervet a kiváltságtelenség miatt kell elvetni.

Egy további adóalany a *sör- és borfogyasztás*, valamint az édesített és a közönséges szeszes ital háborús pótléka. Alapja literenként 10 f. volna és a kereskedő által előlegezendő. Aki szeret inni, az a 10 f. árat is meg fogja fizetni, sőt lesznek olyan buzgó adózók, akik a fogyasztás fokozása útján szívesebben járulnak hozzá a város szükségleteinek pótlásához, semmint a vízdíj emelése után.

Nem megvetendő jövedelemtöbbletet érne el a város a *villanyosjegyeknek* szakaszonként 4 fillérrel való megadóztatása által. A forgalom a háboru alatt és miatt megkétszereződött. Elég baj, hogy a villanyos közlekedés nem a városé, de határozottan lehet állítani, hogy a forgalom nagyobbodása a város mivoltával áll kapcsolatban. Ha tehát ez az oka, legyen a városnak ebből némi haszna is.

Ugyancsak meg kell adóztatni — de nem jótékonyosság címén — a *mozi- és színházjegyeket* is. Progresszív alapon, kezdve 5 fillértől és végezve a páholyjegyeken 20

fillérnél. Aki szórakozik ebben a drótozott világban, az ne sajnálja a várostól a többkiadást, amely részére ugysem jelent nagy differenciát, a városnak meg ezeket hoz. Ugy a villanyos- mint a mozi- és színházjegyeknél, a felülbélyegzést a javadalmi hivatal végzi, a társaságok pedig előlegezik az adót, amelyet a jegyek kiadása után szednének be.

Kellene még luxusadót behozni. A női ruháknál retrograd módon, minél rövidebb egy ruha, annál nagyobb az adó; a perzsa szőnyegek és ékszerek után, de sajnos, ennek a módja még megoldhatatlan. Tény, az, hogy soha ily luxust nem üzték, mint a háboru óta és ékszerészeink soha oly jó üzleteket, mint most nem csináltak.

De meg lehet adózni az *ásványvíz és szódavíz* fogyasztást. Előbbi tétele, literenként 4 f., utóbbi üvegenként 2 f. és a kereskedők által előlegezendő.

Még megadóztatandónak tartjuk a város szempontjából a megállapított *háborús jövedelmeket*, progresszív alapon, a pénzügyi hatóság által megállapított jövedelem után.

Végül pedig az ugynevezett *kraicár*-pénzt kell felemelni. Ha már a betterment-adó vízbe esett, kell módot találni arra, hogy a város is jusson valami jövedelemtöbbletbe az óriási áremelkedésből kifolyólag. Ma Szegeden földet nem lehet venni, oly nagy az ára, de a házak is roppantul emelkednek. Cikkiró áruba bocsátott egy

házat a háboru előtti hónapokban 27000 koronáért és nem akadt vevő, most 36 és fél-ezer koronáért kapták azt. Ez előnyt jelent az eladóra, de előnyt a vevőre is. előbbi többet kapott, utóbbi a pénze vásárló erejének további kamatlását a jó befektetés által gátolta meg. Miért ne legyen ebből a városnak is haszna? Vessen ki még 1%-ot a vételár után, de úgy, hogy annak fele az eladót és fele a vevőt feltétlenül terhelje.

Marad még, a zálogházak megadóztatása. A város — elég könnyelműen — a zálogházakat kiadta kezéből, holott a Szegeden szedni szokott legmagasabb kamattételenél kevesebb is szép jövedelmet jelentene részére. Tegye jóvá ezt avval, hogy a zálogjegyekre s a meghosszabbításokra egy lízoryos, *de kizárólag a zálogtartó által fizetendő* adót vet ki, mondjuk aranyneműeknél 2%-ot, ruháknál 1%-ot (noha a szedhető kamattal utóbbinál nagyobb, de rendszerint a szegény osztály fizeti), ez is évente szép summára rug.

Nem akarunk még arról is szólani, hogy aki egyszerre sok szárvast vásárol bármily áron, hogy az is, meg az eladó is fizethetne a helypénzen felül bizonyos adót, arról sem, hogy a háboru alatti takarékbetét szaporulatára kellene bizonyos városi adót kivetni, azt hisszük, hogy a felvetett új adónemek is elegendők arra, hogy a város megbillentett jövedelmi egyensúlyát helyreállítsa. Csak erős kézzel végrehajtani a terveket.

Jégen és tűzön át Olaszországba.

— Leonhardt Adelf cikke. —

A Castello Dante és a Costa Violina előhegyeiből az 1257 méter magas *Zugna Torta* mint valami piramis emelkedik ki. Szürke görgeteges lejtőin és zöld cserjékkel borított oldalain homoksárga csikok húzódnak keresztül cikk-sokkban. Ezek az olaszok tápvonalai. A csuca körül lépcsőzetesen helyezkednek el a lövészárkok és gerendákkal alátámasztott fedezékek, melyeket köröskörül gránátölcsérek tarkáznak. Három nap múlva elesett a *Zugna Torta* is, mely egy keskeny hegyhátban folytatódik. Ez 600 méter emelkedéssel belefut a *Corni Zugna-csucsba*. Meredeken esnek a szakadékos Corni-Zugna sziklafalak a Lager- és Brand-völgybe és az őket összekötő hegyhát nagyon keskeny. Az osztrák-magyar csapatok befészkeltek magukat a Fortin-háton, Marcón felül és fáradságos.

hetekig tartó munkával dolgozták magukat előre a 696-os kiugráshoz, amelyet az ellenség négyezer dróttakadállyal s egy élje feketétől második támaszponttal való ságos erődde alakított át.

Egyes osztagok pedig a Brand-völgyből kuszáltak fel a Salvata meredek sziklafalain, a Coni Zugna déli kifutóin. Az olaszok a vakmerő mászókat néhány méternyre magukhoz engedték és aztán kézigránátokat hajították a fejükre. Akit eltalált, száz méter méternyre zuhant alá, a legtöbb azonban megbújt a kiugró sziklák alatt. Ott esüngtek azután segítség nélkül, ég és föld között, várva a csodát, mely megmenti őket.

Es ime, a csoda megtörtént. Egy másik osztag olyan sziklalépcsőt mászott meg, amely az olasz lövészárkok fölött emelkedett és most ők vetettek kézigránátokat, amelyek százötven olaszt megöltek.

Találkoztam ezen lövészek egyikével. Fiatal legény volt, zubbonya vérfoltos, fején kötelék. Délcegen lépdel a kórházhoz vezető úton. Cigarettafüst beszéli el: „Mi a mi osztagunknál huszonötön voltunk, 20 lépésről a digók kézigránátokat és követ hajítottak ránk. Engem is kézigránát szilánkjába sebesített meg. Amikor fölértünk, a di-

gók csak úgy özönlöttek a hátulsó platóról felénk. Lett itt verekedés! Közülünk csak ketten nem sebesültek meg, a digók azonban kivétel nélkül.”

... Aldoó esütörtök volt! Olmos felhők borították az esteli eget. A levegő mozdulatlanul, mintegy megmerevülten ült a Lager-völgy falvai fölött. Ellenséges gránátok esapkodtak Reveretóba és Zugna Tortára. Nehéz tűzérsgünk hatalmas pergőtűzzel válaszolt. Azután az éjszaka szötte sötét ruháját, amelytől elütött a fekete árnyhegyeken elhelyezett ágyuk torkának pirosan lángoló tüze. Hosszu másodpercek múltán hangzott el csak a dörej, mint színházban az elkésett mennydörgés. A Cogni Zugna csucsoka körül robbanó srappellek lángnyelvei táncolnak. Tűzérsgünk a Cogni Zugna megsüritett erősítése közé a halált szórta.

A Zugna-völgytől keletre a Brand- és Laimivölgy mély bevágásai karolják át a Col Santo és Pasubio havas csoportjait. Az Etsch völgyéből nézve a Monte Pazul és a Monte Testo boszorkányos ikerpárhoz hasonlít, amelyet hátulról egymáshoz szorit a kinyújtott anyai kar. Ez az anyai kar a Col Santo. A bozót és kopár lejtők közé néhány hómedence lékelődött. Távolság elválasztva a kék légűr által, hegyorom emelkedik, amely a nagy távolság folytán sokkal alacsonyabbnak látszik, ez a Monte Pasubio. A valóságban azonban a 2236 méter magas Pasubio 100 méterrel magasabb a Col Santonál. Ezen hegytömeg elé a Moscheri-fensik támaszkodik. Itt egy-két zászlóaljnyi csoport ment előre és a hajnali szürkületben a Leno-szögletben levő Punta San Colombano ellen tett kísérleteket.

Azonban az ellenséges aknamező első fölrepülő aknáit fellármázták az ellenséget, amikor is vaktában lőtt bele a kődbe.

Csak miután a császári és királyi gyalogság a leghevesebb olasz ágyutüz dacára a Leno Terragnolo-szakadékból 300 méfért haladt Moscheri hármaslépcsőzetű védelmi állásai ellen, voltak Toldo és Moscheri községek megszállhatók és a pozzai és bocaldói tulumagasló támaszpontoktól intézett ellen-támadások ellenére is megtarthatók. A Mo-